

กฤษฎีกา โฟกัส

มุ่งมั่น สร้างสรรค์กฎหมายไทยให้มีคุณภาพ

ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๑๓๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙ (๑๐/๒๕๕๙)

สารบัญ

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา

- การใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนที่จะมีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ (กรณีการขออนุญาตประกอบกิจการโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้า).....๒
- การจัดสรรเงินกองทุนพัฒนาฯ.....๓
- การใช้สิทธิรับบริการสาธารณสุขของบิดามารดาของพนักงานออมสินตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕.....๓
- ขอทบทวนความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของนายกเทศมนตรีและการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลในกรณีที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง.....๓

บทความทางกฎหมาย

หลักกฎหมายในการควบคุมอุปกรณ์ล่อปลา
Fish Aggregating Devices (FADs).....๔

กฎหมายใหม่ที่น่าสนใจเดือนมิถุนายน ๒๕๕๙

- คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๘/๒๕๕๙ เรื่อง ให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย.....๘
- คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๐/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนและนักศึกษา.....๙
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๙.....๑๐

ร่างกฎหมายที่สำนักงานฯ ตรวจสอบพิจารณา

เดือนมิถุนายน ๒๕๕๙๑๑

การใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนที่จะมีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ (กรณีการขออนุญาตประกอบกิจการโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้า)

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ บัญญัติให้การใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตผังเมืองรวมต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในผังเมืองรวมหรือต้องไม่ขัดกับข้อกำหนดในผังเมืองรวม เว้นแต่เป็นกรณีที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนที่จะมีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวม

การพิจารณาว่าได้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนแล้วหรือไม่ สามารถแยกพิจารณาเป็น ๒ กรณี คือ (๑) ถ้าไม่มีกฎหมายห้ามหรือกำหนดหลักเกณฑ์ไว้โดยเฉพาะว่าจะต้องได้รับอนุญาตหรือได้รับอนุมัติจากหน่วยงานหรือองค์กรใดก่อนการดำเนินการให้พิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นรายกรณีว่าได้ใช้ประโยชน์ที่ดินตามความเป็นจริงหรือไม่ และ (๒) ถ้ามีกฎหมายห้ามหรือกำหนดหลักเกณฑ์ไว้โดยเฉพาะ ให้พิจารณาจากการได้รับอนุญาตหรือได้รับอนุมัติหรือการได้ปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมายเป็นสำคัญ ในกรณีที่เป็นการดำเนินการที่ต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายเกี่ยวกับการใช้ที่ดินและอาคารหลายฉบับ โดยมีการอนุญาตให้ก่อสร้างอาคารเป็นขั้นตอนสุดท้ายรวมอยู่ด้วย ให้ถือว่าการที่ผู้ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างอาคารได้รับใบอนุญาต หรือได้รับอนุมัติหรือได้ปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมายอื่นก่อนการได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างอาคาร เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนแล้ว โดยมีเงื่อนไขว่ากฎหมายอื่นนั้นจะต้องเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการใช้ที่ดินและอาคารโดยตรงเท่านั้น

การที่ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการพลังงานได้รับความเห็นชอบจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ก่อสร้าง ตัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารได้ หรือได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงอุตสาหกรรม ให้ประกอบกิจการโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าได้ อันเป็นขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุญาตการประกอบกิจการพลังงานตามมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงเป็นการดำเนินการตามที่มีกฎหมายห้ามหรือกำหนดหลักเกณฑ์ไว้โดยเฉพาะเกี่ยวกับการใช้ที่ดินหรืออาคารโดยตรง ถือว่าเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการผังเมืองฯ แต่ในส่วนของกรจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EHIA) ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ

สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ การขอรับการส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ และการขอรับใบรับแจ้งขุดดินถมดินตามพระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ รวมทั้งการได้รับพิจารณาตอบรับการซื้อไฟฟ้าหรือการทำสัญญาซื้อขายไฟฟ้า (PPA) ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ ต่างก็เป็นขั้นตอนก่อนการได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดิน จึงไม่ถือว่าเป็นกรณีที่ได้ใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนแต่อย่างใด

กรณีโครงการโรงไฟฟ้าตั้งอยู่นอกเขตควบคุมอาคาร โดยการดำเนินการโครงการดังกล่าวเกิดขึ้นก่อนวันที่กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมมีผลใช้บังคับ จึงไม่ต้องขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ตัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอนอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร เนื่องจากเป็นกรณีและผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการพลังงานไม่อาจได้รับใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ตัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอนอาคารได้ ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมในท้องที่ดังกล่าว จึงต้องดำเนินการขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร เมื่อพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ กำหนดให้การอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ดังนั้น คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานจึงต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงว่าได้มีการดำเนินการก่อสร้างอาคารหรือใช้ประโยชน์ในที่ดินมาก่อนที่จะมีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมมีผลใช้บังคับหรือไม่ หากมีการก่อสร้างอาคารหรือใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมมีผลใช้บังคับ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินดังกล่าวสามารถใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไปได้ภายใต้ข้อกำหนดของมาตรา ๒๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการผังเมืองฯ แม้ว่าโครงการดังกล่าวจะได้รับความเห็นชอบจากประชาคมหมู่บ้านหรือสภาท้องถิ่นให้ก่อสร้างโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าได้ก็ตาม ก็ยังไม่ถือว่าเป็นการได้รับอนุญาตหรือได้รับอนุมัติหรือการได้ปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมาย อันจะถือว่าเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อน

(เรื่องเสร็จที่ ๕๑๑/๒๕๕๙ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนที่จะมีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ (กรณีการขออนุญาตประกอบกิจการโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้า), คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗))

การจัดสรรเงินกองทุนพัฒนาสุขภาพ

พระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้คณะกรรมการการยางแห่งประเทศไทยต้องจัดสรรเงินจากกองทุนพัฒนาสุขภาพเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในแต่ละปีงบประมาณตามจำนวนไม่เกินอัตราร้อยละที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๙ โดยไม่จำเป็นต้องจัดสรรเงินเต็มตามจำนวนที่กำหนดไว้สำหรับค่าใช้จ่ายในแต่ละประเภท แต่ให้พิจารณาถึงความเหมาะสมและจำเป็น

ในกรณีที่รายได้ของการยางแห่งประเทศไทย (กยท.) ไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายและค่าภาระต่าง ๆ กรณีดังกล่าวรัฐต้องจ่ายเงินให้แก่ กยท. โดย กยท. ไม่สามารถหาเงินจากทางอื่นได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทยฯ ได้บัญญัติถึงวิธีการในการดำเนินการในกรณีนี้เป็นการเฉพาะแล้ว นอกจากนี้ กยท. ไม่สามารถกู้ยืมเงินจากกองทุนพัฒนาสุขภาพได้ด้วยเช่นกัน เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้กองทุนพัฒนาสุขภาพสามารถให้กู้ยืมเงินได้เฉพาะเกษตรกรชาวสวนยาง สถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง และผู้ประกอบการยางเท่านั้น

(**เรื่องเสร็จที่ ๖๑๑/๒๕๕๙** บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การจัดสรรเงินกองทุนพัฒนาสุขภาพ, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒))

การใช้สิทธิรับบริการสาธารณสุขของบิดามารดาของพนักงานธนาคารออมสินตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดให้ขอบเขตสิทธิรับบริการสาธารณสุขของบิดามารดาที่ได้รับสวัสดิการการรักษาพยาบาลโดยอาศัยสิทธิของบุตรที่เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ ที่รัฐวิสาหกิจกำหนด ดังนั้น สิทธิได้รับค่ารักษาพยาบาลของบิดามารดาของพนักงานธนาคารออมสินจึงถูกจำกัดวงเงินตามระเบียบที่ธนาคารออมสินกำหนดไว้เท่านั้น และเมื่อเป็นผู้มีสิทธิได้รับค่ารักษาพยาบาลจากธนาคารแล้ว ก็ย่อมไม่อาจใช้สิทธิรับบริการสาธารณสุขตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติฯ ได้

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า บางกรณีวงเงินที่ธนาคารออมสินกำหนดไว้อาจไม่เพียงพอกับค่ารักษาพยาบาล ธนาคารย่อมมีอำนาจออกระเบียบธนาคารออมสินอีกฉบับ เพื่อกำหนดให้พนักงานเจ้าของสิทธิสามารถเลือกรับสิทธิช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลของธนาคาร แต่ไม่สามารถใช้สิทธิรับบริการสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติฯ หรือเลือกที่จะไม่รับสิทธิของธนาคาร แต่ใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติฯ ก็ได้ และเมื่อตัดสินใจเลือกรับสิทธิทางใดทางหนึ่งแล้วก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้น ธนาคารจึงต้องสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่พนักงานก่อนที่จะตัดสินใจเลือกอีกทั้งต้องทำความเข้าใจกับคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติฯ อีกด้วย

(**เรื่องเสร็จที่ ๖๖๕/๒๕๕๙** บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การใช้สิทธิรับบริการสาธารณสุขของบิดามารดาของพนักงานธนาคารออมสินตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐))

ขอทบทวนความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของนายกเทศมนตรีและการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลในกรณีที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) คงยืนตามความเห็นเดิม เรื่อง การพ้นจากตำแหน่งของนายกเทศมนตรีและการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลในกรณีที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง (**เรื่องเสร็จที่ ๗๘๑/๒๕๕๘**) ที่เห็นว่า การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมิใช่เป็นโทษทางอาญา คำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีผลตั้งแต่วันที่ได้อ่านในศาล โดยเปิดเผยเป็นต้นไป และให้มีผลผูกพันคู่ความนับตั้งแต่วันที่ศาลได้พิพากษาหรือมีคำสั่ง จนถึงวันที่คำสั่งนั้นได้ถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไข กลับ หรือดลเสีย และการยื่นอุทธรณ์ย่อมไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น เว้นแต่ผู้อุทธรณ์จะยื่นคำขอทุเลาการบังคับตามคำพิพากษาและศาลอุทธรณ์ทุเลาการบังคับนั้น ดังนั้น ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นย่อมพ้นจากตำแหน่งและสิ้นสุดสมาชิกภาพลงตั้งแต่วันที่ศาลชั้นต้น

มีคำพิพากษา แม้ต่อมาได้มีการอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาศาลชั้นต้นดังกล่าวและคดียังไม่ถึงที่สุด ก็ไม่มีผลเปลี่ยนแปลงการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งแต่อย่างใด

กรณีจังหวัดสกลนคร เมื่อศาลฎีกาได้พิพากษาให้นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครไม่มีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และไม่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนครย่อมต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าว แม้ว่าจะมีการฟ้องขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนครเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามการเป็นนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด และคดียังคงอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองก็ตาม

กรณีที่จังหวัดพัทลุงไม่เห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาข้างต้น จึงไม่ดำเนินการตามแนวความเห็นดังกล่าว เมื่อความเห็นดังกล่าวเป็นความเห็นทางกฎหมาย

การดำเนินการตามความเห็นหรือไม่ จึงเป็นดุลพินิจของผู้ว่าราชการจังหวัดที่เกี่ยวข้อง หากผู้ว่าราชการจังหวัดไม่ดำเนินการตามความเห็นดังกล่าว ย่อมต้องรับผิดชอบในผลที่จะเกิดขึ้นทั้งในทางแพ่ง ทางอาญา และทางวินัยของตนเอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดให้เมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นทางกฎหมายเป็นประการใดแล้ว โดยปกติให้เป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกานั้น

(เรื่องเสร็จที่ ๖๕๒/๒๕๕๙ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ขอบทวนความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของนายกเทศมนตรีและการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลในกรณีที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑))

บทความทางกฎหมาย

หลักกฎหมายในการควบคุมอุปกรณ์ล่อปลา Fish Aggregating Devices (FADs)*

ความสำคัญของปัญหา

เนื่องด้วยปัจจุบันปัญหาการทำอุตสาหกรรมประมงปลาทูน่าเกินขนาดและขาดจรรยาบรรณเป็นประเด็นปัญหาที่ได้รับความสนใจอย่างมากในสังคมโลก โดยเฉพาะกลุ่มนักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น กลุ่ม “Greenpeace”^๑ ซึ่งมีความกังวลถึงประเด็นดังกล่าว^๒ โดยชี้ว่าการใช้อุปกรณ์ล่อปลา Fish Aggregating Devices (FADs) ร่วมกับอวนล้อมในการจับตลอดจนใช้แสงไฟล่อ เป็นวิธีการทำประมงแบบทำลายล้างต่อ

ทรัพยากรสัตว์น้ำทางทะเล ซึ่งนอกจากทำให้จับปลาทูน่าได้ทั้งฝูงแล้วยังทำให้สัตว์น้ำทะเลอื่น ๆ เช่น ปลาฉลาม ปลาโลมา เต่า กลายเป็นสัตว์น้ำพลอยได้ (By-catch) ตีร่างแหไปด้วยอันนำไปสู่การสูญเสียดังกล่าว

นอกจากนั้น อุปกรณ์ล่อปลาดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางทะเล เนื่องจากวัสดุที่ใช้ประดิษฐ์อุปกรณ์ดังกล่าวมีหลายประเภท เช่น อวนที่ทำจากพลาสติก หลอดไฟและแบตเตอรี่ที่ใส่ในอุปกรณ์ดังกล่าวเพื่อส่งสัญญาณแสดงตำแหน่งที่ตั้งซึ่งเมื่อหมดประโยชน์แล้ว FADs จะถูกปล่อยทิ้งไว้ในทะเลก่อให้เกิดขยะทางทะเล จึงเป็นการเพิ่มขยะในมหาสมุทร ส่งผลให้เกิดมลภาวะทางสิ่งแวดล้อมในทะเลจนนำไปสู่กระแสสังคมเรียกร้องให้หยุดการใช้ FADs ร่วมกับอวนล้อมจับ ดังปรากฏในรายงาน “NOT JUST TUNA”^๓ ภายในเว็บไซต์ของ “Greenpeace Thailand”^๔

* นายธนวัชร กิติโกมลสุข นิติกรโครงการจัดทำข้อมูลกฎหมายกองกฎหมายไทย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ กรีนพีซเป็นองค์การไม่แสวงงประโยชน์ระดับนานาชาติ มีวัตถุประสงค์ขององค์การในการรณรงค์เพื่อสิ่งแวดล้อม สำนักงานใหญ่อยู่ในกรุงอัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์ ชื่อที่ใช้ดำเนินการในประเทศไทยคือ (Greenpeace SEA.)

^๒ ประมวลการรายงานข่าวและทัศนคติของสื่อมวลชนต่างประเทศ, สำนักข่าวต่างประเทศ/สื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออินเทอร์เน็ต (ระหว่างวันที่ ๑๖-๓๐ เมษายน ๒๕๕๙), http://intranet.prd.go.th/PdfDoc/simpledoc/simpledoc/simple_doc/p3647.pdf, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙

^๓ <<http://www.greenpeace.or.th/oceans/Greenpeace-Briefing-Paper-on-Thai-Union-Group-PCLCustomer-Alert.pdf>>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙

^๔ <<http://www.greenpeace.org/seasia/th/>>

ความหมายของ Fish Aggregating Devices (FADs)

Fish Aggregating Devices หรือเรียกกันโดยย่อว่า (FADs) หมายถึง วัตถุลอยน้ำที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นใช้เป็นอุปกรณ์ในการทำประมงเพื่อล่อให้ปลามาอยู่รวมกัน เป็นกลอุบายของมนุษย์ในการสร้างบ้านปลาหรือปะการังเทียมเพื่อสร้างที่หลบภัยให้ปลารอดพ้นจากการถูกล่าจากปลาขนาดใหญ่กว่าหรือเป็นแหล่งกำเนิดและเป็นแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำวัยอ่อนเพื่อการเจริญพันธุ์ เป็นวัตถุที่ใช้รวบรวมทรัพยากรสัตว์น้ำ^๕ เนื่องจากธรรมชาติของสัตว์น้ำมักจะรวมตัวกันในบริเวณที่มีร่มเงาในน้ำเพื่อเป็นที่หลบภัย มนุษย์จึงอาศัยธรรมชาติดังกล่าวของปลา มาประยุกต์ใช้ในการทำประมงอุตสาหกรรม เพื่อให้การทำประมงเกิดความคุ้มค่าในทางเศรษฐกิจและตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค ปัจจุบันวัสดุที่นำมาสร้าง FADs สมัยใหม่ (Modern FADs) มีการใช้โลหะ วัสดุสังเคราะห์ ฟูนกาวาโนซ์ และติดตั้งอุปกรณ์ช่วยในการค้นหา โดยใช้ไฟกระพริบเป็นตัวสะท้อนเรดาร์เพื่อแจ้งตำแหน่งของ FADs ในมหาสมุทร มีการใช้กันแพร่หลายในประเทศฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย เป็นต้น^๖ และในการทำประมงอุตสาหกรรมนั้น มีการใช้ FADs ร่วมกับอวนล้อมจับและใช้แสงไฟล่อ ซึ่งเป็นวิธีการทำประมงที่ทำให้ได้ปลาเป็นจำนวนมากมหาศาล จนนำไปสู่ปัญหาการจับในปริมาณมากเกินไปจนขนาด (Over fishing) เป็นการทำประมงโดยไม่คำนึงถึงหลักอนุรักษ์ทรัพยากรประมงอย่างยั่งยืน^๗ กล่าวคือ ไม่คำนึงถึงการวางไข่

^๕ RAP PUBLICATION 2012/20, Anchored fish aggregating devices for artisanal fisheries in South and Southeast Asia: benefits and risks, THE FOOD AND AGRICULTURE ORGANIZATION OF THE UNITED NATIONS REGIONAL OFFICE FOR ASIA AND THE PACIFICBANGKOK, ๒๐๑๒, สืบค้นเมื่อ วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙

^๖ เขาวี ศรีวิชัย และคณะ (๒๕๕๗), งานวิจัยเรื่องการพัฒนาทดลองวางซึ่งแนวชายฝั่งทะเลจังหวัดชายแดนภาคใต้ปี ๒๕๕๗, <http://extension.fisheries.go.th/research/mara/FADs_Paper_1_๒๕๕๗.pdf>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙

^๗ หลักอนุรักษ์กรมประมงใน World Conservation Strategy ร่วมกันจัดทำขึ้นโดย องค์การInternational Union for Conservation of Nature Resources (IUCN), United Nations Environment Program (UNEP) และ World Wildlife (WWF) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๓ โดยมีวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรประมงที่สอดคล้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ตามแนวคิดทางชีววิทยา Maximum Sustainable Yield (MSY) หมายถึง การคำนึงถึงปริมาณสูงสุดที่สามารถเก็บเกี่ยวได้ต่อปีจากกลุ่มประชากรสัตว์น้ำชนิดพันธุ์ที่สามารถฟื้นตัวเองได้ ในขณะที่เดียวกันก็รักษขนาดของกลุ่มประชากรชนิดพันธุ์สัตว์น้ำนั้นไว้ได้ในระดับถ่วงเฉลี่ยอยู่เสมอ

การสืบพันธุ์ การเจริญพันธุ์ ทำให้ปลาไม่สามารถเติบโตได้ทันตามความต้องการในการจับหรือปลาที่ถูกจับได้ก็มีขนาดที่ยังไม่เจริญพันธุ์ อีกทั้ง เกิดการสูญเสียสายพันธุ์สัตว์น้ำที่ไม่มุ่งจะจับซึ่งกระทบต่อระบบห่วงโซ่อาหารในทะเลและมหาสมุทร ยังผลให้เกิดปัญหาความไม่มั่นคงในอาหารของประชากรโลกในอนาคต

แนวทางการควบคุมการใช้ FADs

ปัจจุบัน FADs ได้มีองค์การการจัดการประมงภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย IOTC (Indian Tuna Commission) ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อกำกับดูแลการทำประมงในมหาสมุทรอินเดียและทะเลใกล้เคียงให้เป็นไปตามหลักการอนุรักษ์จัดการทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ และตามความตกลงระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมให้เรือประมงปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์จัดการทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลหลวง ค.ศ. ๑๙๙๓^๘ ซึ่งประเทศไทยเป็นหนึ่งในรัฐสมาชิกขององค์การดังกล่าว^๙ ทั้งนี้ อำนาจหน้าที่ของ IOTC ตามกฎบัตรจัดตั้งนั้นมีหน้าที่สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการอนุรักษ์ปลาทูน่า และชนิดพันธุ์ที่คล้ายปลาทูน่า และขณะเดียวกันก็สนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์สูงสุดและให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนในทรัพยากรประมง ปัจจุบันได้ออกข้อมติ เลขที่ ๑๕/๐๘ ว่าด้วยระเบียบวิธีการวางแผนการจัดการ FADs รวมทั้งจำกัดการใช้จำนวน FADs ตลอดจนกำหนดเงื่อนไขที่ต้องคำนึงในการประดิษฐ์อุปกรณ์ดังกล่าวไม่ให้กลายเป็นอุปสรรคหรือเป็นสิ่งกีดขวางทางสัญจรในน้ำต่อสายพันธุ์ที่ไม่ใช่เป้าหมายในการทำประมง^{๑๐} ส่งผลให้รัฐไทยต้องปฏิบัติ

^๘ ชุมพร ปัจจุบัน, รายงานการวิจัยเรื่อง กฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการทำประมงในทะเลหลวง : ผลกระทบต่อประเทศไทย, ๒๕๕๓, น. ๘.

^๙ THE IMPLICATIONS OF THE UN FISH STOCKS AGREEMENT (NEW YORK, 1995) FOR REGIONAL FISHERIES ORGANIZATIONS AND INTERNATIONAL FISHERIES MANAGEMENT, <[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2003/337297/IPOL-PECH_ET\(2003\)337297_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2003/337297/IPOL-PECH_ET(2003)337297_EN.pdf)>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

^{๑๐} RESOLUTION 15/08 PROCEDURES ON A FADS MANAGEMENT PLAN, INCLUDING A LIMITATION ON THE NUMBER OF FADS, MORE DETAILED SPECS OF CATCH REPORTING FROM FAD SETS, & THE DEVELOPMENT OF IMPROVED FAD DESIGNS TO REDUCE INCIDENCE OF ENTANGLEMENT OF NON-TARGET SPECIES, <<http://www.iotc.org/cmm/resolution-15-08-procedures-fads-management-plan-including-limitation-number-fads-more-detailed>>, สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

ให้สอดคล้องกับกฎระเบียบของ IOTC ในกรณีที่มีเรือสัญชาติของ ไทยเข้าไปทำการประมงในเขตมหาสมุทรอินเดียในฐานะรัฐเจ้าของ เรือ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประเทศไทยเองในฐานะที่เป็น ผู้ส่งออกปลาทูน่ากระป๋องรายใหญ่ของโลก^{๑๑} ซึ่งต้องตระหนักถึง หลักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลที่รัฐ คู่ค้าในทางระหว่างประเทศยอมรับร่วมกัน หากรัฐไทยเพิกเฉยอาจ เป็นเหตุผลให้รัฐผู้นำเข้าสินค้าประมงใช้เป็นข้ออ้างปฏิเสธการ นำเข้าสินค้าประมงของประเทศไทย และเนื่องจากภูมิศาสตร์ของ ประเทศไทยตั้งอยู่ใกล้กับแหล่งปลาทูน่าที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก คือ “มหาสมุทรอินเดีย” บริเวณดังกล่าวถูกพิจารณาว่าคุ้มค่า ในแง่มุมมองเศรษฐกิจต่ออุตสาหกรรมประมงทูน่าของไทยทั้งในการ ออกไปจับและการนำเข้า ดังนั้น ประเทศไทยจึงปฏิเสธไม่ได้ ที่จะต้องออกมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการทำประมงให้สอดคล้อง เพื่อรองรับการปฏิบัติตามกฎระเบียบดังกล่าว

ในการนี้ประเทศไทยได้มีการออกพระราชกำหนดการ ประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ เนื่องจากยังขาดมาตรการติดตาม ควบคุม และเฝ้าระวังการทำประมงในน่านน้ำไทยและน่านน้ำไทย เพื่อป้องกันมิให้มีการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งยังขาดการบริหารจัดการการทำประมงให้สอดคล้องกับ หลักการผลิตสูงสุดของธรรมชาติเพื่อให้สามารถทำการประมงได้ อย่างยั่งยืน และหากไม่มีการแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วนอาจมีผลกระทบต่อ การประมงของประเทศไทย โดยสาระสำคัญในพระราชกำหนด ดังกล่าวนั้นเป็นไปเพื่อเพิ่มมาตรการในการควบคุม เฝ้าระวัง สืบค้น และตรวจสอบการประมงอันเป็นการป้องกัน ยั่งยืน และจัดการทำ การประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และยังได้กำหนดแนวทางในการอนุรักษ์และบริหารจัดการแหล่ง ทรัพยากรประมงและสัตว์น้ำให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน ซึ่งจะเห็นได้ว่าพระราชกำหนดนี้ได้ให้ความสำคัญต่อกฎระเบียบ การทำประมงที่ออกโดยองค์การระหว่างประเทศและมาตรฐานสากล ในการทำการประมง ดังจะเห็นได้จากมาตรา ๕ ได้กำหนด บทนิยามคำว่า “การทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย” หมายความว่า การทำประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมาย การทำประมง ที่ไม่ได้รายงานและการทำการประมงโดยไร้กฎหมายและได้กำหนด บทนิยาม คำว่า “การทำการประมงโดยฝ่าฝืนกฎหมาย” หมายความว่า (๑) การทำการประมงโดยไม่ได้รับอนุญาตตาม กฎหมาย หรือขัดต่อกฎหมายไทย หรือกฎหมายของรัฐชายฝั่ง และ

(๒) การทำการประมงที่ยังไม่ปฏิบัติตามมาตรการขององค์การ ระหว่างประเทศที่จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และบริหาร จัดการการประมง หรือขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังได้กำหนดบทนิยามคำว่า “การทำการประมงโดยไร้ กฎเกณฑ์” หมายความว่า (๑) การทำการประมงในพื้นที่ที่อยู่ใน ความรับผิดชอบขององค์การระหว่างประเทศไม่ว่าจะใช้เรือใด ๆ ไม่ว่าจะมิใช่สัญชาติหรือไร้สัญชาติ โดยประการที่มีได้ปฏิบัติตามหรือ ฝ่าฝืนมาตรการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และบริหารจัดการการประมงที่ องค์การระหว่างประเทศดังกล่าวจัดให้มีขึ้น และ (๒) การทำประมง ในที่จับสัตว์น้ำที่ยังไม่มีการกำหนดมาตรการการอนุรักษ์และบริหาร จัดการประมง โดยการทำการประมงนั้นไม่สอดคล้องกับพันธะของรัฐ ในการอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรสัตว์น้ำตามหลักกฎหมายระหว่าง ประเทศ

โดยพระราชกำหนดดังกล่าวได้กำหนดขอบเขตการบังคับ ใช้ให้ครอบคลุมถึงบรรดาความผิดที่ได้กระทำโดยใช้เรือประมงไทย เรือประมงที่มีใช้เรือประมงไทย เรือไร้สัญชาติ หรือการทำการ ประมงของคนสัญชาติไทยที่ไม่ได้ใช้เรือประมงไทยแต่มีส่วนร่วมหรือ สนับสนุนการกระทำความผิดไม่ว่าจะกระทำในน่านน้ำไทย น่านน้ำ ของรัฐชายฝั่ง หรือในทะเลหลวง โดยกำหนดให้ถือว่าเป็นการ กระทำความผิดตามที่กำหนดในพระราชกำหนดนี้ กฎหมายของรัฐ ชายฝั่ง หลักเกณฑ์หรือมาตรการตามกฎหมายระหว่างประเทศที่ เกี่ยวข้อง หรือหลักเกณฑ์ หรือมาตรการขององค์การระหว่างประเทศ บรรดาที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และบริหารจัดการประมง เป็นการ กระทำความผิดในราชอาณาจักร และต้องรับโทษตามที่กำหนด โดยให้ศาลไทยมีอำนาจพิจารณาและพิพากษาคดีได้ ในการ ดำเนินการดังกล่าวหากความผิดเกิดขึ้นนอกน่านน้ำไทย และการ กระทำความผิดนั้นมิใช่เรือประมงไทยหรือเป็นผู้มีสัญชาติไทย ให้กระทำได้เมื่อได้รับแจ้งจากรัฐต่างประเทศที่การกระทำความผิด เกิดขึ้น หรือองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ ความผิดนั้นแจ้ง โดยให้เป็นหน้าที่ของอธิบดีกรมประมงที่จะให้ ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่าง ประเทศในดำเนินการเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราช กำหนดนี้

สำหรับการทำประมงนอกน่านน้ำไทย พระราชกำหนดนี้ กำหนดไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการกำหนดมาตรการในการอนุรักษ์ และบริหารจัดการแหล่งทรัพยากรสัตว์น้ำให้สอดคล้องกับพันธะ กรณีระหว่างประเทศ และส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศอื่น ภาคเอกชน และองค์การต่างประเทศเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตาม พระราชกำหนดนี้

จากกลไกทางกฎหมายดังกล่าวข้างต้น ย่อมเป็นการแสดง ให้เห็นว่าประเทศไทยได้เล็งเห็นถึงผลกระทบที่สำคัญเกี่ยวกับการ ทำประมงจึงนำไปสู่การออกกฎหมายดังกล่าวเพื่อรองรับให้เป็นไป ตามมาตรฐานสากล

^{๑๑} ทิชัมพร ลิมจำรูญ, ทูน่ากระป๋อง (๒๕๕๘), สำนักพัฒนาการค้า และธุรกิจการเกษตรและอุตสาหกรรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, <http://www.ditp.go.th/contents_attach/92377/92377.pdf>, สืบค้น เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙

สภาพปัญหาและข้อเท็จจริง

FADs ไม่ใช่สิ่งใหม่ในประเทศไทยไม่เคยรู้จักมาก่อน เรารู้จักอุปกรณ์นี้กันในชื่อที่เรียกว่า “ซั้ง” หรือ “กรำ” ซึ่งเป็นการใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านประดิษฐ์ขึ้นมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับ FADs ดังปรากฏความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ หมายถึง ที่ล่อปลาให้เข้าไปอยู่ใช้ไม้ปักตามชายฝั่งแม่น้ำ เป็นรูปกลมบ้างรีบ้าง ภายในสวมด้วยกิ่งไม้เพื่อล่อปลาให้เข้าอยู่อาศัย เมื่อเวลาจะจับปลาก็เอาฝือกหรืออวนล้อมแล้วเอาไม้สุมนั้นออก ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของ “ซั้ง” ตามที่ผู้แทนกรมประมงชี้แจงไว้ในบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องการวาง “ซั้ง” เป็นการปลูกสร้างสิ่งล่อปลาล้ำน้ำหรือไม้ เรื่องเสร็จที่ ๑๘๐/๒๕๕๐ สรุปได้ว่า ลักษณะของ “ซั้ง” นั้น มีหลายประเภท “ซั้ง” ที่ทำจากไม้ไผ่ จะใช้ไม้ไผ่ยาวตลอดทั้งลำมัดรวมกันเป็นประมาณ ๓๐ - ๕๐ ลำ ผูกกับเชือกหรือลวดสลิงมัดติดกับเครื่องถ่วงน้ำหนักทำเป็นลูกปุ่นโดยใช้ถ่วงพลาสติกขนาด ๒๐๐ ลิตร หรือตะกร้าใส่ปลาเป็นแบบแม่พิมพ์ โดยขนาดและจำนวนขึ้นอยู่กับความสามารถในการลงทุนของชาวประมงแต่ละราย บริเวณที่มีการวางซั้งจะทำในบริเวณทะเลที่มีความลึกประมาณ ๕๐ เมตร วางเป็นกลุ่ม ๆ ละประมาณ ๗ - ๒๐ กอ การวางซั้งจะมีบางส่วนที่ไหลพันน้ำประมาณ ๑ - ๒ เมตร และมีบางส่วนอยู่ใต้น้ำ โดยส่วนที่เป็นไม้ไผ่และทางมะพร้าวจะไหลขึ้นมาจากผิวน้ำส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งจะจมอยู่ใต้น้ำ (ถ้าไม้ไผ่ยาว ๑๕ เมตร จะไหลพันผิวน้ำประมาณ ๑ - ๒ เมตร ส่วนที่จมน้ำประมาณ ๑๒ - ๑๓ เมตร) โดยมีมัดกับเชือกหรือลวดสลิงซึ่งผูกติดกับเครื่องถ่วงน้ำหนัก และไม่ได้ยึดติดกับพื้นดินใต้ทะเลแต่อย่างใดแต่วางระนาบกับพื้นใต้ทะเล สามารถเคลื่อนที่ไปตามกระแสน้ำได้ แต่เคลื่อนที่ได้ช้าไปตามหน้าดินเนื่องจากมีเครื่องถ่วงน้ำหนักอยู่

ทั้งนี้ ชาวประมงพื้นบ้านของไทยมีการใช้ซั้งที่มีวัตถุประสงค์แตกต่างจากการใช้ FADs ในการทำประมงอุตสาหกรรม กล่าวคือ ชาวประมงพื้นบ้านของไทยใช้ซั้งเพื่อมุ่งให้เป็นบ้านปลาสำหรับเป็นแหล่งเพาะพันธุ์และให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำเพื่อแก้ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรสัตว์น้ำที่มีปริมาณลดน้อยลง อีกทั้งยังช่วยให้ชาวประมงพื้นบ้านของไทยประหยัดค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในอวนเรือเพื่อตามหาปลาเนื่องจากซั้งจะช่วยให้ปลาอยู่กันเป็นหลักแหล่ง ส่งผลให้ง่ายต่อการจับ ตรงกันข้ามกับกรณีการใช้ FADs ในอุตสาหกรรมประมงดังบรรยายไว้ตอนต้น นอกจากนี้ ซั้งยังช่วยเป็นจุดแสดงการแบ่งอาณาเขตการทำประมงพื้นบ้านกับประมงพาณิชย์ขนาดใหญ่ เพื่อแก้ปัญหาข้อพิพาทการรุกล้ำเขตการทำประมงระหว่างประมงพื้นบ้านกับ

ประมงพาณิชย์ได้อีกด้วย กล่าวคือ ประมงพาณิชย์จะไม่สามารถใช้อวนล้อมได้เนื่องจากปลายซั้งชนิดที่ชาวบ้านใช้จะเป็นไม้ไผ่ไหลพันน้ำส่งผลให้ยกตินอวนไม่ได้^{๑๒}

ข้อสังเกตจากผู้เขียน

ดังได้อธิบายถึงความหมายและแนวทางการควบคุมการใช้ FADs ตลอดจนสภาพปัญหาและข้อเท็จจริงนั้นจะเห็นได้ว่า FADs และซั้ง มีความแตกต่างกันในเชิงวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้ ปัญหาที่จะเกิดขึ้นจึงเป็นประเด็นคำถามว่าประเทศไทยจะออกกฎหมายควบคุมอย่างไรไม่ให้เกิดการควบคุม FADs ในการทำประมงนอกน่านน้ำไทยหรือการทำประมงพาณิชย์ขนาดใหญ่กระทบกับการใช้ประโยชน์ของซั้งในการทำประมงพื้นบ้านของไทย และพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้อำนาจในการบริหารจัดการเพื่อควบคุมไม่ให้คนและเรือสัญชาติไทยไปทำการประมงฝ่าฝืนกฎระเบียบที่ออกโดยองค์การระหว่างประเทศได้อย่างไรบ้าง การใช้ซั้งในการทำประมงพาณิชย์ถือว่าเป็นการทำประมงที่ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบขององค์การระหว่างประเทศหรือไม่ โดยประเด็นคำถามดังกล่าวสามารถพิจารณาคำตอบได้จาก พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งได้แบ่งแยกชัดเจนถึงแนวทางการควบคุมเครื่องมือในการทำประมงของประเทศไทยโดยแบ่งการควบคุมออกเป็นส่วนการทำประมงในน่านน้ำไทยตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๓ มาตรา ๓๒ ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ใดจะทำการประมงพื้นบ้านโดยใช้เรือประมง หรือเครื่องมือที่มีขนาดหรือลักษณะตามที่อธิบดีประกาศกำหนด ต้องได้รับใบอนุญาตทำการประมงพื้นบ้านจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย วรรคสอง การออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ออกสำหรับเรือประมงแต่ละลำ และต้องระบุจำนวนและประเภทเครื่องมือทำการประมงที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ทำการประมงไว้ในใบอนุญาตด้วย และการทำการประมงนอกน่านน้ำไทยตามที่กำหนดไว้ใน หมวด ๔ มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงนอกน่านน้ำไทยทำการประมงในเขตน่านน้ำไทยเว้นแต่จะได้รับอนุญาตตามมาตรา ๓๖^{๑๓} ดังนั้น คำตอบแรกจึงเป็นอำนาจของอธิบดีกรมประมงที่จะต้องกำหนดเงื่อนไขในการ

^{๑๒} มন্ত্রী กิริโย และคณะ (๒๕๕๒), การศึกษาและพัฒนาบ้านปลา ให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์และที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ เพื่อเป็นแหล่งทำการประมงอย่างยั่งยืนของชุมชนชายฝั่งท่าเรือแกลง - อ่าวสวนสน ต.แกลง อ.เมือง จ.ระยอง, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น, หน้า ๖๒-๑๐๙.

^{๑๓} มาตรา ๓๖ บัญญัติว่า ผู้ใดจะทำการประมงพาณิชย์ต้องได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์จากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

ออกใบอนุญาตการทำประมงนอกน่านน้ำไทยอย่างไรไม่ให้เข้าไปทำการประมงในน่านน้ำไทย และปัญหาที่สองอาจตอบได้โดยอาศัย มาตรา ๔๘ ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ใดจะใช้เรือประมงไทยทำการประมงใน เขตทะเลนอกน่านน้ำไทย ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตทำการประมง นอกน่านน้ำไทยจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย (วรรคสอง) การออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ออกสำหรับเรือประมงแต่ละ ลำ และต้องระบุจำนวนและประเภทเครื่องมือทำการประมงที่ได้รับ อนุญาตให้ใช้ทำการประมง เป็นต้น ดังนั้น อธิบดีกรมประมงจึงอาจ ควบคุมเรือสัญชาติไทยโดยตรวจสอบอุปกรณ์ FADs ซึ่งถือเป็น เครื่องมือทำการประมงได้ในการพิจารณาออกใบอนุญาตทำ การประมงนอกน่านน้ำไทย ซึ่งหากมีการฝ่าฝืนผู้ไม่ปฏิบัติตาม ต้องระวางโทษปรับตามมาตรา ๑๓๓ ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ใดไม่ปฏิบัติ ตามมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองล้านบาทถึง สิบล้านบาท หรือปรับจำนวนห้าเท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่ได้จากการ

ทำการประมงแล้วแต่จำนวนใดสูงกว่า ทั้งนี้ อัตราโทษจะสูงหรือ น้อยนั้นขึ้นอยู่กับขนาดเรือเป็นข้อพิจารณาในการเปรียบเทียบปรับ ด้วย ส่วนปัญหาสุดท้าย เนื่องจากการทำประมงพื้นบ้านเป็นการทำ การประมงที่อยู่ในบริเวณเขตทะเลชายฝั่ง^{๑๔} บริเวณดังกล่าวตาม หลักกฎหมายระหว่างประเทศเรียกว่า “ทะเลอาณาเขต” ซึ่งมี อาณาเขต ๑๒ ไมล์ ทะเลนับจากเส้นฐานซึ่งใช้วัดความกว้างของ ทะเลอาณาเขตโดยบริเวณดังกล่าวถือเป็นส่วนหนึ่งของดินแดนที่อยู่ ภายใต้อำนาจอธิปไตยของประเทศไทยที่จะออกกฎหมายและบังคับ ใช้กฎหมาย ดังนั้นผู้เขียนเห็นว่าการทำงานประมงพื้นบ้านในบริเวณ เขตทะเลชายฝั่งของประเทศจึงไม่ผิดต่อกฎระเบียบที่ออกโดย องค์การระหว่างประเทศเนื่องจากไม่ใช้การทำงานประมงที่อยู่ใน พื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การระหว่างประเทศ

^{๑๔} มาตรา ๕ ในพระราชกำหนดนี้ “ทะเลชายฝั่ง” หมายความว่า ทะเลที่อยู่ในราชอาณาจักรนับจากแนวชายฝั่งทะเลออกไปสามไมล์ทะเล

กฎหมายใหม่ที่น่าสนใจเดือนมิถุนายน ๒๕๕๙*

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๘/๒๕๕๙ เรื่อง ให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (ร.ก./๒๕๕๙/พิเศษ ๑๓๖ ง/หน้า ๑๑/๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๙)

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติได้กำหนด ให้รัฐต้องจัดให้บุคคลได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งรัฐบาลที่ผ่านมามีนโยบายจัดการศึกษา ดังกล่าวโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเป็นเวลา ๑๕ ปี ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๒ โดยขออนุมัติตั้งงบประมาณ เป็นรายปีและขยายขอบเขตการดำเนินการตามนโยบายของ รัฐบาลแต่ละคณะ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ และนโยบายปฏิรูปการศึกษาของ รัฐบาล สามารถลดความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาสทางการศึกษา และความเป็นธรรมในสังคม แก้ปัญหาความยากจน ตลอดจน ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสอดคล้องกับความต้องการ ของประชาชน ดังนั้น เพื่อยืนยันแนวทางดังกล่าวและพัฒนา ต่อไปด้วยการยกระดับจากการเป็นโครงการตามนโยบายของ แต่ละรัฐบาลให้เป็นหน้าที่ของรัฐและมาตรการตามกฎหมาย

เพื่อเป็นหลักประกันความยั่งยืนมั่นคง และเพื่อให้สามารถ จัดงบประมาณสนับสนุนได้อย่างต่อเนื่อง หัวหน้าคณะรักษา ความสงบแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบ แห่งชาติ จึงมีคำสั่งให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี โดยไม่เก็บ ค่าใช้จ่าย โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. กำหนดความหมายของ “ค่าใช้จ่ายในการ จัดการศึกษา” หมายความว่า งบประมาณที่รัฐจัดสรรให้แก่หรือ ผ่านทางสถานศึกษาหรือผู้จัดการศึกษาเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการ จัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี “การศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี” หมายความว่า การศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล) (ถ้ามี) ระดับประถมศึกษา จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖ หรือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. ๓) หรือเทียบเท่า และ ให้หมายความรวมถึงการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์ด้วย “การศึกษาพิเศษ” หมายความว่า การจัดการศึกษาให้แก่บุคคล ซึ่งมีความผิดปกติอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งจำเป็นต้องจัดการศึกษา ให้เป็นรูปแบบโดยเฉพาะ และอาศัยเทคนิคต่าง ๆ ในการสอน ตามลักษณะความต้องการและความจำเป็นของแต่ละบุคคล “การศึกษาสงเคราะห์” หมายความว่า การจัดการศึกษาให้แก่ เด็กที่ตกอยู่ในภาวะยากลำบากหรืออยู่ในสถานภาพที่ด้อยกว่า เด็กทั่วไป หรือที่มีลักษณะเป็นการกุศล เพื่อให้มีชีวิตและ ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นมีพัฒนาการที่ถูกต้องและเหมาะสมกับวัย

* นางสาวพจนา โสภางรีณวงศ์ นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ กองกฎหมายไทย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒. กำหนดให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด เตรียมการเพื่อจัดให้เด็กเล็กก่อนวัยเรียนได้รับการดูแลและพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย และให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี ให้มีมาตรฐานและคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

๓. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี ได้แก่ ค่าจัดการเรียนการสอน ค่าหนังสือเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเครื่องแบบนักเรียน ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ค่าใช้จ่ายอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ เพื่อเสนอตามกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ทั้งนี้ให้อัตราค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีผลใช้อยู่ในวันก่อนวันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี ดังกล่าว

๔. กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้แทนและขยายผลต่อจากคำสั่งนี้ แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาภายในหกเดือนนับแต่วันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ และในกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำสั่งนี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๐/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันของนักเรียนและนักศึกษา (ร.ก./๒๕๕๙/พิเศษ ๑๓๙ ง/หน้า ๑๐/๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙)

เนื่องจากปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนและนักศึกษาก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน รวมทั้งเป็นการสร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนและสังคม แต่โดยที่มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ไม่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาได้ทันต่อสถานการณ์ ทำให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปและจัดระเบียบสังคม หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงมีคำสั่งเกี่ยวกับมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันของนักเรียนและนักศึกษา ดังนี้

๑. กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามหมวด ๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มีอำนาจกักตัวนักเรียนและนักศึกษาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกายผู้อื่น

หรือเตรียมการเพื่อก่อเหตุดังกล่าวเป็นการชั่วคราวไม่เกินหกชั่วโมง เพื่อนำส่งเจ้าพนักงานตำรวจ ผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษา บิดามารดา หรือผู้ปกครอง แล้วแต่กรณี

๒. กำหนดให้บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรม สั่งสอน และยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่ดีของเด็กและเยาวชนที่เป็นนักเรียนและนักศึกษาที่อยู่ในความปกครองดูแลของตน และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก และต้องไม่สนับสนุนหรือปล่อยปละละเลยให้เด็กและเยาวชนที่เป็นนักเรียนและนักศึกษาในปกครองรวมกลุ่มเพื่อก่อเหตุทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกายผู้อื่น หรือเตรียมการเพื่อก่อเหตุดังกล่าว ทั้งนี้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวติดตามและสอดส่องให้มีการดำเนินการอย่างเคร่งครัด โดยในกรณีที่พบเด็กและเยาวชนที่เป็นนักเรียนและนักศึกษารวมกลุ่มเพื่อกระทำการดังกล่าว ให้ถือเป็นความรับผิดชอบของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนที่เป็นนักเรียนและนักศึกษา แล้วแต่กรณี และให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่จะแจ้งให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองเข้ามารับทราบการกระทำของเด็กและเยาวชนที่เป็นนักเรียนและนักศึกษาดังกล่าว เพื่อให้คำแนะนำ ตักเตือน ทำทัณฑ์บน หรือวางข้อกำหนด เพื่อป้องกันมิให้กระทำความผิดอีก หรืออาจให้วางประกันไว้เป็นจำนวนเงินตามสมควรแก่ฐานะานุรูป แต่จะเรียกเงินประกันไว้ได้ไม่เกินระยะเวลาสองปี หากเด็กและเยาวชนที่เป็นนักเรียนและนักศึกษาได้กระทำความผิดดังกล่าวซ้ำอีก ให้ริบเงินประกันเป็นของกองทุนคุ้มครองเด็กตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก

๓. กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้กระทำการอันเป็นการยุยง ส่งเสริม ช่วยเหลือ หรือสนับสนุน ให้นักเรียนหรือนักศึกษา ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ให้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากการกระทำการดังกล่าวเป็นเหตุให้นักเรียนหรือนักศึกษาไปก่อเหตุทะเลาะวิวาท หรือทำร้ายร่างกายผู้อื่น จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตเพราะการทะเลาะวิวาทหรือทำร้ายร่างกายนั้น จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๔. กำหนดให้โรงเรียนและสถานศึกษามีหน้าที่จัดให้มีกิจกรรมในการแนะแนวเพื่อตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาเด็กและนักศึกษาทะเลาะวิวาท โดยร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกวดขันและเร่งรัดจัดทำตามมาตรการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนและนักศึกษาให้เป็นรูปธรรม เพื่อเป็นการลดปัญหาสังคมโดยเร่งด่วน

**ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ
ประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๙**
(ร.ก./๒๕๕๙/พิเศษ ๑๔๑ ง/หน้า ๑/๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๙)

เนื่องจากพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ได้กำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านอย่างน้อยทุกห้าปีนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง โดยให้ราษฎรในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. กำหนดให้ระเบียบนี้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และให้ใช้บังคับกับผู้ใหญ่บ้านที่ได้รับการแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ตั้งแต่วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๑ เป็นต้นไป สำหรับผู้ใหญ่บ้านที่ได้รับการแต่งตั้ง และดำรงตำแหน่งครบสี่ปีก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ ให้ได้รับการประเมินผลครั้งแรกภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ ส่วนการประเมินผลครั้งถัดไปให้ดำเนินการประเมินผลทุกสี่ปี นับแต่วันที่นายอำเภอประกาศให้ผ่านการประเมินผล

๒. กำหนดความหมายของ “หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ “คณะกรรมการประเมินผล” หมายความว่า คณะกรรมการซึ่งทำหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน “ผู้รับการประเมินผล” หมายความว่า ผู้ใหญ่บ้านที่รับการประเมินผล

๓. กำหนดให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหา เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

๔. กำหนดให้นายอำเภอจัดให้มีการประเมินผล ผู้ใหญ่บ้านที่ได้รับการแต่งตั้ง และดำรงตำแหน่งครบสี่ปี โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดสี่สิบห้าวัน นับแต่วันที่ต้องมีการประเมินผล ส่วนการประเมินผลครั้งถัดไปให้ดำเนินการประเมินผลทุกสี่ปี

๕. กำหนดให้นายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผล ประกอบด้วย นายอำเภอเป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ หรือกำนันในพื้นที่ หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ และปลัดอำเภอคนหนึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการ

๖. กำหนดให้นายอำเภอดำเนินการประกาศกำหนดให้มีการประเมินผล และปิดประกาศไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ

ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้านที่เข้ารับการประเมินผล และในประกาศอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับ ชื่อผู้รับการประเมินผล คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผล กำหนดวันและสถานที่ส่งรายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านและให้นายอำเภอส่งประกาศดังกล่าวให้ผู้รับการประเมินผลทราบด้วย

๗. ในกรณีที่ผู้รับการประเมินผลเห็นว่า ตนอาจไม่ได้รับความเป็นธรรมอันเนื่องมาจากคณะกรรมการประเมินผลให้ร้องคัดค้านเพื่อขอเปลี่ยนกรรมการประเมินผล โดยยื่นคำร้องเป็นหนังสือพร้อมชี้แจงข้อเท็จจริงและเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อนายอำเภอภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง โดยเหตุแห่งการคัดค้านเพื่อขอเปลี่ยนกรรมการประเมินผล ได้แก่ เป็นบุคคลซึ่งอยู่ระหว่างเป็นคู่กรณีในศาล เป็นบุคคลซึ่งได้ร้องเรียนผู้รับการประเมินผลและผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงยังไม่ยุติ เป็นคู่หมั้น หรือคู่สมรสของผู้รับการประเมินผล เป็นญาติของคู่กรณี คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้นหรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทนของผู้รับการประเมินผล เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ ของผู้รับการประเมินผล หรือเหตุอื่นใด ซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การประเมินผลไม่เป็นกลาง ทั้งนี้ให้นายอำเภอตรวจสอบพิจารณาวินิจฉัยคำร้องคัดค้านให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันที่รับคำร้องคัดค้าน คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้ถือเป็นที่สุด

๘. กำหนดให้คณะกรรมการประเมินผลมีอำนาจหน้าที่ในการแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน รับฟังความคิดเห็นจากราษฎรในหมู่บ้าน เพื่อประกอบการพิจารณา บันทึกรายงานการประเมินผลและเอกสารประกอบการประเมินผล พร้อมทั้งความเห็นเสนอนายอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป และประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านให้เป็นไปตามที่ระเบียบกฎหมายกำหนด

๙. ในการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านประกอบด้วยองค์ประกอบสามด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ ด้านคุณลักษณะความเป็นผู้นำ ด้านความพึงพอใจ โดยให้คณะกรรมการประเมินผลกำหนดเกณฑ์ และวิธีการประเมินผลวิธีารับฟังความคิดเห็นแนวทางการประเมินผล ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับพื้นที่ และแจ้งให้ผู้รับการประเมินผลทราบ

๑๐. ในการรับฟังความคิดเห็นของราษฎรในหมู่บ้านต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้รับการประเมินผล คณะกรรมการประเมินผลอาจมอบหมายให้กรรมการประเมินผลคนหนึ่งคนใดไปรับฟังความคิดเห็นของราษฎรในหมู่บ้านเพื่อประกอบการประเมินผล ตามจำนวนที่คณะกรรมการประเมินผลกำหนด

แต่ต้องไม่น้อยกว่าสี่สิบคน โดยต้องให้ทั่วถึงและเป็นธรรม โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับพื้นที่

๑๑. ในการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ให้คณะกรรมการประเมินผลพิจารณาจากผลรวมที่ประเมินได้ในระดับ “ผ่าน” หรือ “ไม่ผ่าน” หากมีผลการประเมินในระดับผ่านรวมกันไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนการประเมินผลทั้งหมดที่กำหนดไว้ ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ไม่ผ่านการประเมินผลและให้คณะกรรมการประเมินผลบันทึกรายงานการประเมินผล และรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องเสนอต่อนายอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

๑๒. กำหนดให้นายอำเภอประกาศผลการประเมินผล ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนันและที่ทำการผู้ใหญ่บ้านที่เข้ารับการประเมินผล พร้อมทั้งแจ้งผลการประเมินให้ผู้เข้ารับการประเมินผลทราบ และในกรณีที่ไมผ่านการประเมินผล ให้นายอำเภอออกคำสั่งให้ผู้เข้ารับการประเมินผล พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันประกาศผลการประเมิน ทั้งนี้ ผู้เข้ารับการประเมินผลที่ไม่ผ่านการประเมินผล และได้รับคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการประเมินผล และให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับ

ร่างกฎหมายที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา

เดือนมิถุนายน ๒๕๕๙

พระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๘๕๐/๒๕๕๙)

พระราชกฤษฎีกา

๑. ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดจำนวนเงินฝาก ที่ได้รับการคุ้มครองเป็นการทั่วไป พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๗๕๙/๒๕๕๙)

๒. ร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา อักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ครุศึกษศึกษานาระ เข้มวิทยฐานะ และครูย ประจำตำแหน่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๗๘๙/๒๕๕๙)

๓. ร่างพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวล รัชฎาการ ว่าด้วยการหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๗๙๔/๒๕๕๙)

๔. ร่างพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวล รัชฎาการ ว่าด้วยการยกเว้นรัชฎาการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๗๙๕/๒๕๕๙) (ยกเว้นภาษีเงินได้ให้แก่บุคคลธรรมดา และบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล สำหรับการบริจาคเงินหรือทรัพย์สิน ให้แก่กองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา)

๕. ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๗๙๘/๒๕๕๙)

๖. ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ผลิตภัณฑ์ ุตุสาหกรรมพดลมไฟฟ้ากระแสสลับต้องเป็นไปตามมาตรฐาน พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๘๑๒/๒๕๕๙)

๗. ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ผลิตภัณฑ์ ุตุสาหกรรมภาชนะพลาสติกสำหรับบรรจุผลิตภัณฑ์ เกล็ดขปราศจากเชื้อต้องเป็นไปตามมาตรฐาน พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๘๑๔/๒๕๕๙)

๘. ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ผลิตภัณฑ์ ุตุสาหกรรมปลาสตสำหรับหลอดฟลูออเรสเซนต์ ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๘๒๘/๒๕๕๙)

๙. ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ผลิตภัณฑ์ ุตุสาหกรรม มอเตอร์คอมเพรสเซอร์ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๘๒๙/๒๕๕๙)

๑๐. ร่างพระราชกฤษฎีกาโอนกรมสิทธิที่วัด วัดตาลโพน ตำบลปรุใหญ่ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ให้แก่กรมทางหลวง พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๘๘๘/๒๕๕๙)

กฎกระทรวง

๑. ร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๗๔๔/๒๕๕๙)

๒. ร่างกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของเหรียญกษาปณ์ ที่ระลึกเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช เนื่องในโอกาสการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๗๐ ปี พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๗๔๕/๒๕๕๙)

๓. ร่างกฎกระทรวง (พ.ศ.) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๗ ว่าด้วยเครื่องแบบทหารอากาศ ฉบับที่ .. (เรื่องเสร็จที่ ๗๖๘/๒๕๕๙)

๔. ร่างกฎกระทรวงกำหนดสัตว์น้ำที่ห้ามมิไว้ในครอบครอง พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๗๖๙/๒๕๕๙)

๕. ร่างกฎกระทรวงกำหนดเขตท่าเรือ เขตจอดเรือ และเขตควบคุมการเดินเรือบริเวณอ่าวพัทยา เกาะล้าน จังหวัดชลบุรี พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๗๗๐/๒๕๕๙)

๖. ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการออกใบอนุญาตใช้เรือและการประกันภัยสำหรับเรือกลเดินทะเลเฉพาะเขต ประเภทการใช้กิจการพิเศษ (เจ็ตสกีเพื่อเช่า) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๗๗๑/๒๕๕๙)

๗. ร่างกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก ๕๐ ปี สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๗๗๒/๒๕๕๙)

๘. ร่างกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน การตรวจดูข้อมูล และค่าธรรมเนียมอื่นที่เกี่ยวข้องกับหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๗๗๓/๒๕๕๙)

๙. ร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าใช้จ่ายในการให้ผู้รับหลักประกันรับรองความถูกต้องของจำนวนหนี้ที่ยังไม่ได้ชำระ พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๗๗๔/๒๕๕๙)

๑๐. ร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๗๙๗/๒๕๕๙)

๑๑. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยโทง เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๘๘๐/๒๕๕๙)

๑๒. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยพุงใหญ่ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๘๘๑/๒๕๕๙)

๑๓. ร่างกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการตรวจลงตรา และค่าธรรมเนียมค่าขออนุญาต เพื่ออยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวต่อไป สำหรับคนต่างด้าวซึ่งเข้ามาเพื่อทำงานในราชอาณาจักรตามบันทึกความเข้าใจด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงาน หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๘๘๗/๒๕๕๙)

๑๔. ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ.) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ (เรื่องเสร็จที่ ๘๙๑/๒๕๕๙)

๑๕. ร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๘๙๖/๒๕๕๙)

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองบรรณาธิการ

นายพนพล เจริญกุล

นายปัญญา จันทกุล

นางสาวพจนนา โสภางริณวงศ์

นางภคมน สังขวาสี

นายวิษพงษ์ บวรกิจรุ่งโรจน์

จัดทำโดย

กองกฎหมายไทย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑๙ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทรศัพท์ : ๐-๒๒๘๐-๗๙๐๐, ๐-๒๒๘๐-๗๙๑๑

ต่อ ๒๔๑๒, ๒๔๑๘ โทรสาร : ๐-๒๒๘๒-๑๘๘๕

www.krisdika.go.th, www.lawreform.go.th

ออกแบบโดย

กองกฎหมายไทย

ผู้จัดพิมพ์

ฝ่ายผลิตเอกสาร